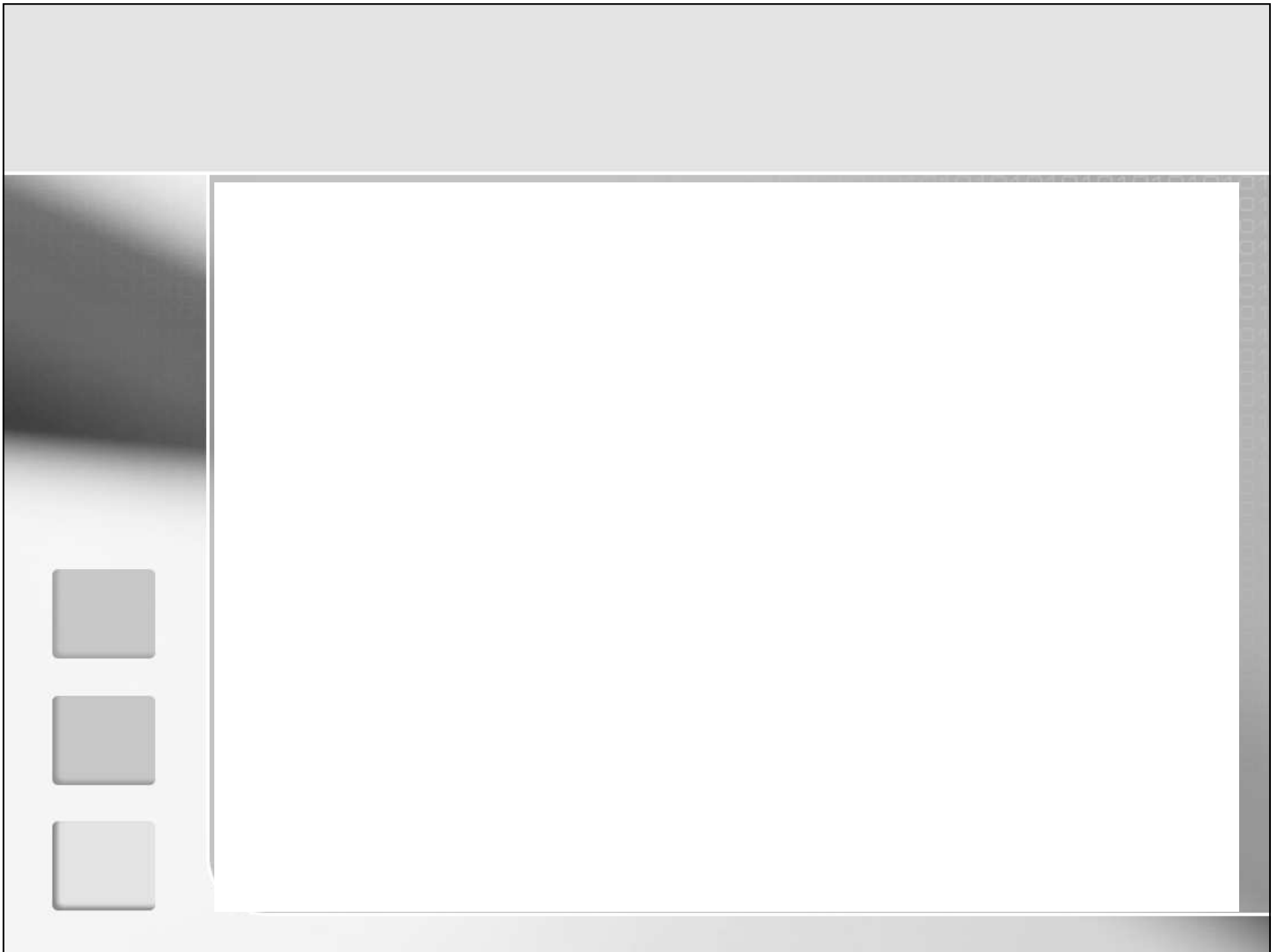

Veřejné statky a klubové statky

Teorie klubů

- Pokus o objasnění neefektivní rovnováhy v případě poskytování VS (nízká nabídka/poptávka)
- Alternativa centrálního zabezpečování lokálních VS

! Kolektivní spotřeba (úplná, popř. omezená nerivalita) a současně **vyloučitelnost ze spotřeby**

Teorie klubů - prameny

James Buchanan (1965)

- Snaha o definici širokého spektra ekonomických statků mezi extrémy ČSS a ČVS
- Pochopení vztahů mezi charakteristikou statku a společenstvím, které statek spotřebovává

Charles Tiebout (1956)

- Zjistit, zda skutečné preference jednotlivců mohou být odvozovány z mobility spotřebitele/voliče mezi lokacemi se specifickými způsoby/objemy poskytování VS

Tiebout

- Rámec pro teorii klubů; předpoklad nekonečného počtu jednotlivců dobrovolně vytvářejících kluby různé velikosti
- V Tieboutově modelu mohou jednotlivci „volit nohama“ (vote with their feet) – měnit lokalitu podle svých preferencí ve vztahu k VS

Tiebout – předpoklady modelu

- spotřebitelé/voliči jsou dokonale mobilní
- Jsou dokonale informováni o rozdílech v příjmech a výdajích v jednotlivých regionech

Tyto předpoklady vlastně znamenají absenci problémů přesídlení vyplývajících z (ne)zaměstnanosti, dostupnosti bydlení, dostupnosti vzdělání, atd.

- Plus předpoklad velkého množství alternativních lokalit ...

Další předpoklady:

- Neexistence externích nákladů a výnosů
- Existence optimálně velké komunity pro všechny typy služeb
- Lokality pod optimem své velikosti přitahují nové obyvatele

Námitky proti klasickému Tieboutově modelu?

- Mueller: noví obyvatelé mohou způsobit přetížení - noví členové přinášejí náklady vyšší než užitky - negativní externalita
 - Obecný Tieboutův model neprodukuje Pareto-optimální výstupy

Zpět k Buchananovi:

- Klub je organizací, která poskytuje sdílený kolektivní (veřejný) statek exkluzivně svým členům
- Prostředky na poskytování VS jsou získávány např. z členských poplatků, atd.
 - Je otázka, do jaké míry mohou/mají být tyto poplatky diskriminující

- Kvalita (nebo kvantita) statku **může**, ale **nemusí** záviset na **počtu členů** klubu nebo na jejich **skladbě**
 - Pokud tato závislost existuje, implikuje „nečistotu“ poskytovaného klubového statku
- Uzavřený/otevřený klub
- Homogenita členů

souvislosti...

1. Obecně: je Pareto-efektivní mít takovou velikost klubu, která minimalizuje náklady na člena
2. Pokusy diskriminovat v poplatcích/cenách se nevyplácejí; doporučen princip „daň z hlavy“, jinak bohatí členové odcházejí
 - Obecně nerovná pravidla plodí nestabilní rovnováhu

Důsledky teorie klubů/aplikace

- Analýza racionality vládní decentralizace, hierarchické vlády a nakonec fiskálního federalismu.
- Implikace pro analýzu problematiky místního zdanění, rovnosti/odlišnosti míry zdanění (resp. poplatků)
- Analýza souvislostí mezi bytovým trhem, pozemkovým trhem a místními VS
- Analýza formování spolků, koalic, změn ve skladbě místní komunity, zejména v závislosti na úrovni zdanění a množství a kvalitě veřejně poskytovaných statků

Doporučuji

- tak trochu jiný klub – wikipedia
 - www.firstmonday.org/issues/issue8_12/ciffolilli/

